

ПОГЛЕД ОТВЪН: ЗА ЕДНО РАЗЛИЧНО ТЪРЖЕСТВО В ДЕНЯ НА ДЕТЕТО

Датата е 1 юни 2015г. Екипът ни прие и реши, че ще се възползва от поканата на ръководството на затвора в Плевен да присъства на закриването на учебната година и връчване на удостоверения на учениците с по-особен статут – лица, лишени от свобода.

Подготвихме символични, но тематични подаръци за най-добрите ученици: папки, химикалки, бележници и ето ме – на път. В 09:40 пред затвора вече има не малка група близки на осъдените лица – чакат. Днес, заради празненството е ден за удължено свиждане. Виждаме съпруги с деца (някои дори невръстни - в количка, други по-големи), майки, мъже (едни - нервни, втори – мълчаливи, трети – в приповдигнато настроение).

В 09:55 вратите се отварят и командир на отделение кани гостите.

10:00 ч. - кино-салона на затвора: в едната половина – близките, в другата – учениците, на сцената – артистите в програмата. До нас са служителите – социални работници. Началникът на затвора вече е заел мястото си и посреща с първи аплодисменти началото, като междуременно любезно ме въвежда в атмосферата с думите: *«Сигурно сте били на много ученически тържества, но такова май ще ви е за първи път!»*. Прав е разбира се.

Започва празничната програма, която си има всичко, което бихте видели и в едно начално училище: водещи, скечове, стихове (авторски при това, на «местни» поети), танцови и музикални изпълнения, буфосинхронада, дори фокуси (спокойно, личните ви вещи са налице, фокусникът не отнема чуждо имущество, дори напротив – вади ловко петолевки от току що изгорели вестници)... Някои успяват да ни изненадат с откровен артистичен и музикален талант (вроден, макар да е имало сериозни репетиции)...

Следя, разбира се случващото се на сцената, но погледът ми почти постоянно е в левия фланг на залата – при близките. Някои от по-младите жени искрено се радват, други нескрито бършат сълзи, мъжете гледат ту с усмивка, ту с някакво отнесено мълчание, децата са тихи, малките спят в полите на майките си....

По средата на програмата, вокално смел мъж, ни връща алузията с «Арена Армеец» и неотдавна преминалият шумен концерт на Слави Трифонов и Ку-Ку бенд с изпълнение на «Жива рана». Залата го аплодира. И лишени от свобода и гости слушат и гледат с интерес, но моят е привлечен от неочакван смут в редиците на гостите, в който се намесва командирът на отделение: момченце на около 10-12 години се разплака, свито в майка си още при първите думи на песента... Командирът за част от секундата го взе и го премести на десния фланг на залата, където бяха лишените от свобода - до баща му. Сълзите на детето продължиха само

минутка, заменени от дълги прегръдки между баща и син. Така си останаха – до края на тържеството. Татко му го пусна, само за да се качи на сцената и да получи от Госпожата своето удостоверение за завършен 4-ти клас, както и всички останали – от «десния фланг» и артистите от сцената (завършили първолаци и четвъртокласници). За разлика от артистичните номера, в началото никой от залата не посрещаше с аплодисменти извикания за удостоверение ученик – май не знаеха, че така се прави... Психоложките на затвора дадоха тон за аплаузи и церемонията потръгна по протокол.

Почти бях сигурна, че случката с разплаканото дете и реакцията на командира е извънуставна, но все пак реших да попитам

Началника. *«Да, естествено – не е по устав. Но в тази ситуация?!»* Всъщност всичко това, което виждах през тези два часа, май го правят само тук в Плевен. Не е много по устав и правилник, даже си е чисто гайле (не дай Боже нещо да стане, ще им отнесат главите!) Истината, обаче е, че поемат риска, убедени, че така е редно. Че корекционната и възпитателна работа в затвора не е само регламент на хартия...

Че няма как хуманното и уважително отношение, дори към лишени от свобода и техните близки, да е не е по-доброто и вярно решение... Всъщност тук и сега едни хора се опитваха да компенсират нещо, което лишени от свобода са пропуснали да имат някъде там в детството, и което може би е половината от обяснението защо днес, на деня на детето 1 юни, имат своето детско, ученическо тържество, което «ще им държи влага» поне един месец. Излизам от залата. Част от «десния фланг» се връща в килиите (онези, които или нямат, или пък близките им се срамуват да са тук), другите остават за свиждане – удълженото. Отвън пред портала ме заговарят роднини – питат ме какво е станало вътре. Дошли са повече хора, но не пускат всички, затова чакат – другите да излязат и да разкажат.

Снимките са туширани и обработени, с цел запазване анонимността на заснетите.

«Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение „Младежки форум 2001 – Разград“ и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Програмния оператор или на Донора.»